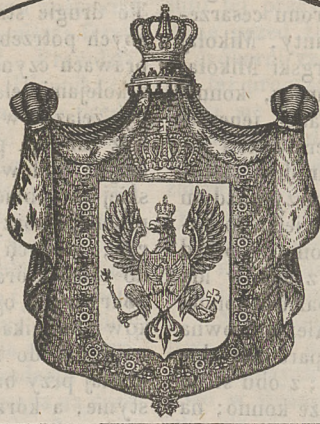

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Paryż, 25. Sierpnia. — Dzisiejszy Pays donosi, że fortece poniżej Dunaju, tylko czterema batalionami są obsadzone.

Londyn, 25. Sierpnia. — Poseł angielski przy dworze neapolitańskim, sir William Temple umarł wczoraj. Onegdaj oglądała królowa legię niemiecką. Austriacki parowiec wojenny „Radetzky“, opuścił port w Portsmouth.

— Według nadeszłych tu wiadomości z Gibraltaru z d. 16. b. m. książę Adalbert i inni ranni wracają do zdrowia.

Berlin, 26. Sierpnia. — Najj. Pan raczył nadać kontrolerowi i buchalterowi Moser przy kasie głównej prezidium policyjnego w Berlinie, order orła czerwonego 4tej klasy.

Berlin, 25. Sierpnia. — Do Kreuzzeitung nadesłano następujące oświadczenie:

Od niejakiego czasu krążą po dziennikach różne pogłoski o księżnie Orleanu i jej synach. Nie jest prawdą, żeby książę Nemours ich odwiedził w Soden, nie jest prawdą, aby generał Trezel podał się do dymisji jako gubernator hr. Paryża i generał Drolenveaux go zastąpił. Hr. Paryża od czasu dojścia do pełnoletności niema żadnego gubernera, generał zaś Trezel pozostanie przy swym dawniejszym uczniu jako przyjaciel i przewodnik. Nie jest prawdą, żeby pan Thiers po powrocie księżnej Orleanu z Soden był w Eisenach u niej. Nie jest prawdą, — a głównie to mamy na myśli gazetę wejmarską, która przez swe stosunki z ministerstwem powinna wiedzieć, co się dzieje w tem wielkim księstwie, a niepowtarzać bajki za gazetami belgijskimi i innymi, — nie jest prawdą, powtarzamy, że księżna Orleanu była w Hamburgu; nie opuściła Eisenachu, tylko książęta tam byli wyjechali i przypadkiem także tam przybył pan Thiers. Nie jest prawdą, aby książęta orleańscy pojechali z p. Thiersem do Ostendy i Anglii, mimo opisu malowniczego, podanego przez Independance Belge o ich wyjeździe. Kto był d. 15. Sierpnia w Eisenach, mógł się przekonać, że synowie księżny miasta tego nieopuścili i widzieć, jak brali udział w ratowaniu domów podczas pożaru, który wówczas wybuchnął w mieście i wielkim groził niebezpieczeństwem. Nie jest prawdą, żeby hrabia Paryża chciał ogłosić manifest w dniu 24. Sierpnia. Chcąc księżna uniknąć wszelkich manifestacji, postanowiła spokojnie swe zacisze w Eisenach opuścić, ku smutkowi jego mieszkańców, a szczególnie biednych i tak się urządzić, iż będzie w podróży na dniu 24. Sierpnia. Wspomniałem tu o głównych tylko fałszywie puszczonej pogłoskach; gdybym chciał zbijać wszystkie, które rozpuszczają w pewnych zamiarach, których bliżej niechcę oznaczać, niewystarczyłyby kolumny tej gazety, na ich pomieszczenie.

— W kołach wojskowych naszej stolicy zwraca uwagę na siebie nowy wynalazek, który poddaje doświadczeniom adiutant króla Jmci pułkownik Schlegel. Wynalazkiem tym jest działko małe polowe, spoczywające na małych kołach, które może uciągnąć i obsłużyć jeden człowiek, a rzuca pocisk na 1000 kroków. Chca działko takie przydać piechocie, a doświadczenia rozpoczną się w korpucie gwardyi. Każdy batalion gwardyi otrzyma po dwa działka podobne i sądzą, że ten wynalazek okaże się bardzo praktycznym i skutecznym. Natomiast mają zamiar ograniczyć liczbę sztucerów minowych, do których wyrabiania wzięto się skwapliwie, a to z tego powodu, że choć strzały z nich są pewne i dalekie, jednakowoż naboje zbyt ciężkie, tak że tylko jedną trzecią zwykłego zapasu polowego może unieść żołnierz.

— Z pism szlacheckich dowiadujemy się, że izba handlowa wrocławska zawezwana od ministra handlu do zdania raportu względem zniesienia praw o lichwę, o skutkach, jakie ztąd wyniknąć mogą w cyrylacji pieniężnej w ogólności o handlu hipotekami i małych pożyczkach w szczególności, oświadczyła się za bezwarunkowem zniesieniem praw lichwy; nie podzielano zdania tych, którzy w bezwarunkowem zniesieniu praw lichwy dotkliwie upatrują niebezpieczeństwo dla kredytu hipotecznego i dla kredytu rzemieślników mianowicie w pierwszej chwili zniesienia tego prawa. Uważają przeciwnie, że zniesienie praw lichwy będzie znakiem założenia licznych stowarzyszeń kredytowych dla posiadzcicieli małych i wielkich nieruchomości, banków hipotecznych dla miast, i banków kredytowych dla rzemieślników, jak to widzimy w Magdeburgu i w wielu miastach prowincyi westfalskiej.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 19. Sierpnia. — Mówią, że na jednym z ostatnich posiedzeń rady administracyjnej Królestwa członek pewien wynurzył nadzieję, jaką

ma kraj w koronację zbliżającą się. Książę namiestnik miał odpowiedzieć: Łaska cesarska jest niewyczerpana; ale kraj nie jest upoważniony żądać przywilejów i większych swobód, jak inne części państwa. (Gaz. kolońska.)

Warszawa, 22. Sierpnia. — Książę Gorczaków opuścił Warszawę i wprost udał się do Moskwy. Zastępować go będzie podczas nieobecności generał adjutant cesarski Paniutyn, tak w administracji, jakoteż w namiestnikostwie i dowództwie wojska. Równie i goście pruscy, książę Wilhelm Radziwiłł, dowódzca 4 korpusu armii i syn jego porucznik gwardyi artyleryi książę Antoni, którzy tu od niedzieli bawili, w dniu 20. b. m. nas opuścili. Ze wszystkich stron przejeżdżają przez nasze miasto posłowie różnych państw, którzy się udają na koronację do Moskwy, z wyjątkiem księcia Esterhazego, lorda Granvilla i hr. Morny, którzy pojechali do Petersburga. Do Moskwy jedzie wysłany przez dwór rzymski Flawio Chigi, arcybiskup Miry, ma do boku sobie przydanych: sławnego profesora dziejów kościoła przy kolegium de propaganda fide, Vespasianiego i uczonego badacza sławiańskich języków Artapaniego. Król sardyński wysłał zaś na tę koronację cesarza do Moskwy hr. Broglia de Casacborgone, pułkownika hr. Petiti, kawalera Cucio, majora artyleryi i deputowanego, dalej hr. Feliksa de Casalborgone, syna posła i panów Corso i Spinolę urzędników ministerstwa spraw zagranicznych. Stany Zjednoczone wysyłają pana Seymour, z panem Pierce, synem prezydenta i panami Colt i Gervis, którzy z żonami swemi jadą. Szacha perskiego poselstwo także jest w drodze, Sartip Kassim Chan z synem, Ali Chan i dragoman Nazar Aga.

— Po zaprowadzeniu kodexu nowego karnego, zanosi się u nas na zmianę kodexu Napoleona, nad którą zmianą pracuje oddawna komisya osobna, wysadzona w Petersburgu. Zanim atoli komisya ta wypracuje ów nowy kodeks cywilny dla Królestwa, rozkazał cesarz, zmienić organizacją sądów, tak że każde miasto i gmina utrzyma sądy miejskie lub wiejskie w sprawach bagatelnych jako sądy pojednawcze i będą administrowane przez burmistrzów lub ławników. W każdym okręgu rządowym będzie instancya wyższa, sąd powiatowy, odpowiadający dotychczasowym trybunałom, a w każdym gubernialnym mieście sąd gubernialny, odpowiadający sądowi appellacyjnemu w Warszawie. Senat pozostanie jeden w stolicy i będzie miał dozór nad innymi sądami. Pochlebiamy sobie, że nowa organizacja będzie prostszą, aniżeli dawniejsza, a szczególnie przydatniejszą dla miast oddalonych i dla wsi. — Od uniwersytetu w Rostocku nadszedł tu drogą księgarską wielki pakiet książek, zawierający oprócz tego programata, rozprawy i tym podobne rzeczy, jako przydatek i dowód koleżeństwa dla cesarsko królewskiego uniwersytetu w Warszawie. Tymczasem zaadresowanego uniwersytetu jeszcze u nas niemasz, a więc darowizna dla kolegi zapewne wróci ztąd nadeszła.

Rosya.

Petersburg, 15. Sierpnia. — Najwyżej zatwierdzony ceremonial uroczystego wjazdu do pierwotnej stolicy Moskwy i świętej koronacji Najj. Cesarza Alexandra Mikołajewicza samowładcy wszech Rosyi.

I. Wjazd uroczysty.

W dniu przez Najj. Pana wyznaczonym na wjazd uroczysty z pałacu Piotrowskiego do Moskwy, za danym sygnałem przez dziewięć wystrzałów z dział, ustawionych naprzeciw monasteru Czudowa, rozpocznie się bicie we dzwony wielkiego soboru Wniebowzięcia i wszystkie wojska uszykują się na wskazanych miejscach. O tymże czasie zbiorą się w Piotrowskim pałacu dygnitarze i urzędnicy, mający należeć do uroczystej procesyi. Kiedy wszyscy zajmą wyznaczone dla nich miejsca i Najj. Cesarz raczy wsiąść na koń, a Najj. Cesarzowe i Ich Wysokości do powozów, procesya zacznie się w porządku następującym: 1) Policmejster i 12 żandarmów, po dwóch rzędem, konno. 2) Konwój przyboczny Najj. Pana. 3) Szwadron czarnomorskiego dywizyonu Kozaków lejbgwardyi i lejbszwadron pułku kozaków lejbgwardyi. 4) Znakomitsza szlachta konno, po dwóch rzędem, w mundurach, poprzedzana przez marszałka powiatowego moskiewskiego. 5) Deputaci od narodów azyatyckich, podległych Rosyi, konno, po dwóch rzędem. 6) Oberkamerfuryer konno, za nim 60 lokajów dworskich, 6 kamerlokajów, 6 laurfów i 8 dworskich murzynów, wszyscy parami, w paradnej liberyi, pieszo. 7) Strzemienny cesarski konno, 20 strzelców pieszo, po dwóch rzędem, w paradnej liberyi; za nimi zarządzający łowami cesarskimi, konno. 8) W otwartym faetonie, cugiem, dwaj mistrzowie obrzędów dworu Jego ces. Mości, z laskami. 9) Także w otwartym faetonie, cugiem, wielki mistrz obrzędów, z laską. 10) 24 kamerjunkturów konno, po dwóch rzędem; przed nimi mistrz obrzędów konno. 11) Dwunastu szambelanów konno, po dwóch rzędem; przed nimi mistrz obrzędów, także konno. 12) Oficer stojenny i dwaj masztalerze konno. 13) Urzędnicy dworu 2go stopnia w poczwórnych paradnych złożonych karetach. 14) Marszałek dworu

w otwartym faetonie, z laską. 15) Urzędnicy dworu Igo stopnia w poczwórnych paradnych złożonych karetach. 16) Członkowie Rady państwa w takichże karetach. 17) Wielki marszałek w otwartym faetonie, z laską. 18) Lejbszwadron pułku kawalergardów Najj. Cesarzowej i lejbszwadron konnego pułku lejbgwardyi. 19) Najj. Cesarz konno, mając za sobą ministra dworu, ministra wojny, i deżurnych: jeneralfadjuanta, jeneralmajora orszaku JCMości i fligeladjuanta. 20) Ich ces. Wysokości Wielcy Książęta: Następca tronu cesarzewicz Mikołaj Alexandrowicz, Alexander Alexandrowicz, Konstanty, Mikołaj i Michał Mikołajewicze, książę Romanowski książę Leuchtenbergski Mikołaj Maksymilianowicz, książę Piotr Oldenburgski i książęta cudzoziemscy, konno. 21) Jenerałowie zostający przy osobie JCMości, jenerałowie adjutanci, jeneralmajorowie orszaku, fligeladjuanci i zostający przy Ich Wys. jenerałowie i adjutanci, konno. 22) Najj. Cesarzowa Alexandra Fedorowna w paradnej złożonej karecie, uwieńczonej koroną. Karetą zaprzęzoną ośmiu końmi; przy każdym koniu stajenny; przy karecie z prawej strony pełniący obowiązki wielkiego koniuszego, z lewej jenerał adjutant zostający przy osobie N. Pani, konno, a przed karetą oficer stajenny, także konno; na stopniach dwaj paze; z boków idą czterej kamerkozacy w paradnym stroju, za karetą sześciu kamerpazów konno, za nimi dwaj masztalerze konno. 23) Najj. Cesarzowa Marya Alexandrowna z JCW. Wielkim Księciem Włodzimierzem Alexandrowiczem w paradnej złożonej karecie zaprzęzonej w 8 koni; przy każdym koniu stajenny; z obu stron karety jeden koniuszy konno, a przed karetą oficer stajenny, także konno; na stopniach dwaj paze, z boków idą czterej kamerkozacy w paradnym stroju, za karetą sześciu kamerpazów konno, za nimi dwaj masztalerze konno. 24) Ich ces. Wys. Wielkie księżne: Marya Pawłowna i Alexandra Józefowna w paradnej złożonej karecie, cugiem; przy każdym koniu stajenny; z obu stron karety koniuszy konno, na stopniach dwaj paze, z boków idą czterej lokaje, za karetą dwaj kamerpaze konno, za nimi dwaj masztalerze konno. 25) Ich ces. Wys. Wielkie księżne Alexandra Piotrowna i Helena Pawłowna w paradnej złożonej karecie, cugiem; przy każdym koniu stajenny, z obu stron koniuszy konno, na stopniach dwaj paze, z boków idą czterej lokaje, za karetą dwaj kamerpaze konno, za nimi dwaj masztalerze konno. 26) Ich ces. Wys. Wielkie księżne Marya Mikołajewna i Katarzyna Michałowna w paradnej złożonej karecie, cugiem; przy każdym koniu stajenny, z obu stron koniuszy konno, na stopniach dwaj paze; z boków idą 4 lokaje, za karetą dwaj kamerpaze konno, za nimi dwaj masztalerze konno. 27) JCW. księżna Oldenburgska w paradnej złożonej karecie, cugiem; przy każdym koniu stajenny, przy karecie koniuszy konno, na stopniach dwaj paze, z boków idą czterej lokaje, za karetą dwaj kamerpaze konno, za nimi dwaj masztalerze konno. 28) Lejbszwadron pułku lejbgwardyi kirysyerów Najj. Cesarza, i lejbszwadron pułku lejbgwardyi kirysyerów Najj. Cesarzowej. 29) Damy dworu, kamerfrejliny, mistrzyni i frejliny Najj. Cesarzowych i Ich ces. Wysokości w poczwórnych paradnych złożonych karetach. 30) Lejbszwadron lejbgwardyi pułku huzarów JCMości i lejbszwadron pułku lejbgwardyi ułanów JCMości.

Przy wstąpieniu do stolicy, dano będzie ognia z dział 71 razy, a u wjazdu spotka N. Cesarza moskiewski wojenny jenerał-gubernator z urzędnikami pod jego zwierzchnictwem zostającymi, i przyłączy się do orszaku N. Pana.

Przy wjeździe do Ziemlanego grodu, spotka rada miejska i magistraty.

W Białym grodzie — moskiewski gubernialny marszałek ze szlachtą.

U bramy Woskreszeńskiej — moskiewski cywilny gubernator z urzędnikami władz miejscowych.

U tej bramy, ICMcie i ICWcie, raczą zsiąść z koni i wyjść z powozów, dla uczczenia obrazu N. Panny Iwierskiej. Cała procesya w tej chwili zatrzyma się. Kiedy zaś N. Pan wsiądzie znowu na koń, procesya pójdzie dalej.

U bramy Spaskiej spotyka komendant Moskwy z podwładnymi mu sztab i ober-oficerami.

U soboru Uspieńskiego, rządzący senat.

Na całej drodze cesarskiej procesyi, duchowieństwo wychodzi z cerkwi ze śś. obrazami i krzyżami; domy zaś staraniem mieszkańców będą przystrojone.

ICMcie i ICWcie, również jak i wszystkie osoby za nimi w procesyi idące, zatrzymają się naprzeciw Krasnego krążanku; z siadają z koni i wyjdą z karet. Osoby poprzedzające, nie zatrzymując się, objadają Uspieński sobór i wyjdą z powozów naprzeciw pomostu, prowadzącego ku drzwiom północnym, przez które członkowie rady państwa wejdą do soboru, a urzędnicy dworu, obszedłszy sobór ze strony zachodniej, będą u drzwi południowych czekali na wyjście Najj. Państwa.

Członkowie synodu i duchowieństwo, odprawivszy poprzednio w Uspieńskim soborze dziękczynne modły za przybycie N. Cesarza, z hymnem o długie lata, wyszedłszy na przedsionek, spotkają N. Państwa i ICWysokoście z krzyżem i wodą święconą i poprzedzą ich do soboru; w tej chwili śpiewacy wykonają pieśń z kanonu Niedzieli Kwietniowej.

Wtedy już będą znajdowały się w soborze znakomite pięci obojg osoby. Po wejściu do świątyni, dana będzie salwa 85 wystrzałów z dział. ICM. raczą ucałować obrazy i relikwie śś, a potem poprzedzeni przez metropolitę moskiewskiego, udadzą się do soborów Archangielskiego i Zwiastowania, w których też przed przybyciem Najjaśniejszych Państwa, odprawione będą nabożeństwa dziękczynne. W pierwszym z tych soborów, spotka ICMcie jeden z biskupów, a w drugim spowiednik Najj. Państwa. ICMcie ucałowawszy i w tych soborach obrazy i relikwie śś., a w pierwszym uctwiwszy groby przodków swoich, raczą udać się do kremleńskiego zamku. Przez całą drogę od uspieńskiego soboru do kremleńskiego zamku Najj. Państwu towarzyszy, aż do wewnętrznych pokoiów, dwór w porządku przepisany dla uroczystych przyjęć u dworu.

U wejścia do kremleńskiego pałacu, stać będzie duchowieństwo dworskie z krzyżem i wodą święconą, a naczelny marszałek z prezesem i członkami moskiewskiego kantoru dworskiego ofiarować będą Najj. Państwu chleb i sól.

W tej chwili da się słyszeć 101 strzałów z dział i we wszystkich cerkwiach rozpocznie się bicie w dzwony mające trwać dzień cały; wieczorem miasto będzie oświetlone.

(Ciąg dalszy nastąpi.)
Petersburg, 17. Sierpnia. — Komunikacja żywa między Moskwą a Petersburgiem z powodu zbliżających się uroczystości koronacyjnych przy-

głusza wszystkie inne przedmioty, któreby w innych czasach były mogły na siebie zwrócić uwagę. Przepych i orszak poselstw zagranicznych przybywających tu jest jedynym zajęciem publiczności.

— W dziennikach rosyjskich i w ogóle w świecie uczonym przemysłowym i politycznym rosyjskim toczy się dyskusja o budowie kolei żelaznych. Zabierają głos dwa stronnictwa, jedno za, drugie przeci w kolejom żelaznym. To drugie stronnictwo przypuszcza tylko budowę kilku wielkich dróg żelaznych potrzebnych dla Rosyi pod względem strategiczno-wojskowym, a w rozprawach czyni mnóstwo zarzutów kolejom żelaznym. Między innymi woła: z kolejami żelaznymi zrodzi się w Rosyi proletaryat, którego nie znamy; koleje żelazne wpływają wprawdzie na wzrost wielkich ognisk ludności i handlu, lecz zabijają pomniejsze i pośrednie miasteczka i są bez pożytku dla reszty kraju; budowa kolei żelaznej nie przyniesie żadnej korzyści ludności włościańskiej wyrobniczej, wyrobnik bowiem ma u nas podostatkiem zarobku i pracy płońskiej i korzystnej dla całego kraju; zakładanie kolei żelaznych oderwie tysiące rąk, których taki brak jest w Rosyi, od uprawy roli i pracy produkcyjnej, do roby która bezpośrednio nieprzynosi owoców i niewydaje płońdów; Rosya pokryta jest ogromną siecią dróg wodnych, tych najtańszych naturalnych środków komunikacji, a które dotąd bynajmniej nie uporządkowane, rzucmy się więc najprzód do zregulowania rzek i kanałów, zakładajmy następnie drogi bite; dzisiaj przy braku dróg dobrych, koleje żelazne pójdą jakby przez stepy i pustynie, a korzystne jedynie dla główniejszych punktów na ich kierunku leżących, dla reszty kraju będą tylko ciężarem; porównawszy zużyte kapitały i prace przy budowie kolei żelaznych a szczególnie kosztowne na nich ruchy, co zatrudnia bezprodukcyjną robotą tysiące rąk oraz wyniszcza lasy i materiały opałowy, z korzyściami przynoszonymi przez koleje, okaże się przewaga pierwszych i szkoda w bogactwie narodowym; w południowych prowincjach Rosyi, mających właśnie najwięcej płońdów wywozowych, brak jest materiałów wywozowych, brak jest materiałów do budowy kolei żelaznych, to jest kamienia i drzewa, oraz materiału do utrzymania ruchu na tych drogach, to jest węgla; nie mówimy już o moralnych szkodach, jakie przyniesie nam z sobą ten sztuczny pozór cywilizacji zachodniej.

Przeciwnie stronnictwo usiłuje zbić jeden po drugim te zarzuty czynione kolei żelaznej przez jej przeciwników; lecz nie wszystkie udaje mu się obalić. Z tej jednak dyskusji powstało jeszcze trzecie stronnictwo, które popiera zakładanie kolei żelaznych lecz uwzględniając zarzuty czynione przez przeciwników, chce ich uniknąć zastósowując budowę dróg żelaznych i ruch na nich do natury i pogrzech kraju. Proponuje ono by zakładano drogi żelazne konne, twierdząc: iż koleje takie mogą być lżejszej i przeto tańszej budowy, utrzymanie zaś na nich ruchu niekosztowne, bezpieczne i odpowiednie naturze Rosyi bogatej w konie. Proponuje dalej, by budowę tych kolei rozpocząć od okolic leśistych ku krainom stepowym, prowadząc już w stepy koleją żelazną drzewo potrzebne dodałszej budowy.

Cokolwiek bądź, rząd zamierza najprzód budować trzy wielkie linie kolei żelaznych: z Warszawy do Petersburga, z Moskwy do Odessy, z Odessy do Warszawy. Dwie linie z Warszawy do Petersburga i z Warszawy do Odessy, przebiegające bliżej granic, nakreślone są ku wnętrzu kraju łukami, by jak najdalej od granicy przechodziły. Te trzy koleje najbardziej potrzebne są Rosyi tak pod względem handlowym jak wojennym. Niesłychać nic o budowie innych kolei, prócz małych odnog od dróg powyższych, to w prowincjach nadbaltyckich z Dynaburga do Rygi, to na Wołyniu z Dubna do Radziwiłowa ku Brodom. Więść o zamiarze budowania kolei z Warszawy do Nowego-Miasta nad Wisłą jest zupełnie mylną. Wątpimy, aby w środku między istniejącą drogą żelazną z Warszawy do Krakowa i drogą wodną wiślana, zakładano w tym samym prawie kierunku równoległą nową kolęj, gdy jeszcze kraj nieposiada w innych kierunkach żadnych dróg żelaznych, daleko mu potrzebniejszych.

Względem budowy kolei żelaznych toczą się jeszcze innego rodzaju rozprawy: czy ma je zakładać rząd, czy też dawać przyzwolenia na ich budowę towarzystwom prywatnym. Stronnicy dawnego systemu i byłego ministra Kleinmichela żądają, by rząd sam budował koleje drogą administracyjną; a osobiste swoje widoki przy administracji podobnych przedsięwzięciach rządowych pokrywają płaszczykiem uczucia narodowego i wołają, iż nienależy przyzwalać, by towarzystwa obcych kapitalistów wdzieraly się do kraju i wyciągały z niego korzyści. Spór ten jednak rząd już rozstrzygnął, a bacząc na doświadczenie i zasady ekonomii politycznej, iż rząd zawsze traci wdając się w podobne przedsięwzięcia, postanowił dawać koncesye na budowę kolei żelaznych towarzystwom prywatnym. Pewną jest albowiem wiadomość, że towarzystwo prywatne francuskich kapitalistów, na którego czele stoi Rothschild i które układało się z rządem przez swego posłannika p. Julien, otrzymało koncesyą na budowę kolei żelaznej 4000 wiorst długiej. Rząd jednak zachował sobie prawo naznaczenia kierunku, w którym ta kolej poprowadzoną będzie. Rząd daje towarzystwu temu prawo użytkowania z tej kolei przez lat 99 i gwarantuje dochód 5 od 100.

W ogóle jednak rząd rosyjski zajmuje się mniej pospiesznie zakładaniem kolei żelaznych, niż wielu mniemało po ustąpieniu ministra robót i komunikacji hr. Kleinmichela.

(Czas.)

Francya.

Paryż, 22. Sierpnia. — Monitor podaje znowu wsparcia przesłane z Konstantynopola i Wenecyi dla dotkniętych powodzią, suma składek nadesłanych wynosi 7,744,782 franków. — Za przybyciem swem do Biarritz cesarstwo zastało 2000 gości kąpiących się; nigdy nie był tu ścisk ludzi tak wielki, jak teraz. Każdy dom zamienił się na Hôtel garni, każdy szafasz na kawiarnię i restauracyę. — Od niejakiego czasu zjeżdża się tu wiele biskupów, którzy podobno chcą pogodzić Univers z Ami de la religion, które od niejakiego czasu zacięły z sobą walczyć.

(Kor. Cz.) Paryż, 13. Sierpnia. — W dzisiejszym Constitutionnelu p. de Césena zdaje rachunek ze sprawy neapolitańskiej. Mówi on: Król Neapolitański źle przyjął przedłożenie mocarstw, źle na nie odpowiedział, ale znaglony przez Austryę, skłonił się do reform i ostatecznie spełnił życzenia dworów zachodnich. Teraz pozostaje mi staranie się o powrocie do dobrych stosunków z dworami zachodnimi. Zdanie sprawy p. de Césena jest prawdziwe.

